

Giải pháp nâng cao chất lượng hoạt động dạy học môn Giáo dục Quốc phòng và An ninh tại Trường Đại học Trà Vinh

Châu Minh Phương

GV. Trung tâm Giáo dục QP và AN Trường Đại học Trà Vinh

Received: 16/7/2024; Accepted: 23/7/2024; Published: 26/7/2024

Abstract: National defense and security education for students is one of the important tasks contributing to the implementation of the comprehensive education goal. Educating students about national defense and security knowledge to promote patriotism, the tradition of building and defending the country, national pride and self-esteem, raising awareness, responsibility, and self-awareness in performing national defense and security tasks, protecting the Socialist Republic of Vietnam.

Keywords: Solutions, improving quality, national defense and security education, comprehensive development

1. Đặt vấn đề

Công tác giáo dục quốc phòng và an ninh (QPAN) cho học sinh, sinh viên (HSSV) là một trong những nội dung của chiến lược đào tạo con người phát triển toàn diện về phẩm chất và năng lực để thực hiện tốt hai nhiệm vụ chiến lược của cách mạng Việt Nam là xây dựng thành công XHCN và bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam XHCN. Với mục đích ý nghĩa đó, Trung tâm Giáo dục QPAN Trường Đại học Trà Vinh (ĐHTV) được thành lập theo Quyết định số 1830/QĐ-UBND ngày 03 tháng 10 năm 2017 của UBND Trà Vinh về việc đổi tên Trung tâm Giáo dục Quốc phòng - An ninh Sinh viên thuộc Trường ĐHTV thành Trung tâm Giáo dục QPAN Đại học Trà Vinh trực thuộc Trường ĐHTV.

Với nhiệm vụ chính là giảng dạy môn học Giáo dục QPAN cho SV, Trung tâm đã không ngừng đổi mới, từng bước hoàn thiện về năng lực chuyên môn nghiệp vụ để đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong mọi điều kiện, hoàn cảnh. Trong những năm gần đây số lượng SV nhà trường tăng mạnh; Trung tâm còn đảm nhiệm liên kết đào tạo giảng dạy môn Giáo dục QPAN cho HSSV của các Trường Cao đẳng Y tế Trà Vinh, Trường Cao đẳng nghề Đồng Khởi Bến Tre...

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Những nét chung

Trung tâm đã thực hiện quản lý tổ chức học tập, rèn luyện toàn diện SV theo quy định như: Xây dựng kế hoạch giáo dục hàng năm và giai đoạn theo quy định của Bộ GD&ĐT; Tổ chức dạy học, kiểm tra, thi, đánh giá kết quả học tập, cấp chứng chỉ cho SV theo Quy định tổ chức dạy, học và đánh giá kết quả học

tập môn học Giáo dục QPAN; Đổi mới PP giảng dạy; biên soạn giáo trình, tài liệu tham khảo về giáo dục QPAN...

Được sự đồng ý của lãnh đạo nhà trường, Trung tâm Giáo dục QPAN Trường Đại học Trà Vinh đã tổ chức tuyển chọn, huấn luyện và đưa SV đi bắn đạn thật tại trường bắn của Bộ Chỉ huy quân sự Tỉnh Trà Vinh nhằm nâng cao chất lượng huấn luyện thực hành bắn đạn thật, lý luận gắn liền với thực tiễn...

Ngoài việc nâng cao nhận thức về môn học giáo dục quốc phòng và an ninh góp phần giáo dục chính trị, tư tưởng sâu sắc cho học sinh, sinh viên trong phòng chống chiến lược “Diễn biến hòa bình”, xây dựng ý thức trách nhiệm của mỗi công dân đối với nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc; giáo dục lòng tự hào về truyền thống vẻ vang của dân tộc, xây dựng ý thức tổ chức kỉ luật, coi trọng nếp sống tập thể, cùng với các hoạt động khác góp phần đẩy lùi tiêu cực và tệ nạn xã hội...

Tuy nhiên, từ thực tế về công tác giáo dục quốc phòng và an ninh những năm vừa qua cho chúng ta thấy vẫn còn một bộ phận cán bộ, đảng viên có trách nhiệm chưa cao, nhận thức chưa sâu sắc hoặc chưa thực sự quan tâm đúng mức cho công tác này. Đặc biệt là vẫn còn một số bộ phận HSSV thiếu quan tâm đúng mức và xem việc học môn giáo dục quốc phòng và an ninh chỉ mang tính đối phó, đôi khi có HSSV còn gian lận trong học tập như: nhờ người khác làm hộ bài kiểm tra quá trình, nghỉ học không có lý do chính đáng, bao che và chưa báo cáo số liệu thực học thật trung thực...

Trong những năm gần đây, trong điều kiện cơ chế

thị trường, những lo lắng về đời sống kinh tế hằng ngày, lao động, việc làm, học tập; Mặt khác, HSSV là lực lượng hòa nhập nhanh với cuộc sống, ham học hỏi, thích những cái mới, cái lạ nhưng thiếu kinh nghiệm, suy nghĩ còn nông cạn... điều đó đã làm cho một bộ phận HSSV có lối sống thiếu hoài bão, mất phương hướng, chạy theo lối sống thực dụng, đua đòi quá mức, xem nhẹ luân thường đạo lý, dễ bị kích động... thậm chí sa vào các tệ nạn xã hội và vi phạm pháp luật.

Trong những năm qua và hiện nay tình hình thế giới và khu vực diễn biến rất phức tạp, vượt qua nhiều dự báo, tiềm ẩn những bất trắc khó lường. Đối với nước ta, các thế lực thù địch vẫn tiếp tục thực hiện âm mưu “Diễn biến hòa bình”, bạo loạn lật đổ, sử dụng chiêu bài “dân chủ”, “nhân quyền” hòng làm thay đổi chế độ ở nước ta; tình hình tranh chấp chủ quyền biển, đảo của Việt Nam trên Biển Đông còn phức tạp; tệ quan liêu, tham nhũng, lãng phí và những biểu hiện xa rời mục tiêu CNXH, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” ảnh hưởng không nhỏ đến niềm tin của HSSV nói riêng...

Trước tình hình đó, Bộ Chính trị có Chỉ thị số 12-CT/TW ngày 03/5/2007 về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục quốc phòng và an ninh trong tình hình mới. Ngày 19/6/2013 tại kỳ họp Quốc hội nước Cộng hòa xã hội Chủ nghĩa Việt Nam đã thông qua Luật Giáo dục quốc phòng và an ninh số 30/2013/QH13; Luật có hiệu lực thi hành từ ngày 01 tháng 01 năm 2014.

Thực tiễn thời gian qua cho thấy sự quan tâm đặc biệt sâu sắc, nhất quán, kịp thời của Đảng, Nhà nước, Chính phủ... đối với công tác giáo dục quốc phòng và an ninh cụ thể được thể hiện như sau: từ năm 1958 đến nay đã có 03 Chỉ thị của Bộ Chính trị và Ban chấp hành Trung ương, đã ban hành 08 Luật, 19 Nghị định, 09 Quyết định của Thủ tướng Chính phủ và 10 Thông tư liên tịch của các Bộ, Ban ngành Trung ương về giáo dục QPAN.

2.2. Thuận lợi và khó khăn

*Thuận lợi

- Được sự quan tâm lãnh đạo của Bộ GD & ĐT, Vụ Giáo dục Quốc phòng; Tỉnh ủy, Ủy ban nhân dân Tỉnh Trà Vinh; đặc biệt là được sự quan tâm lãnh chỉ đạo trực tiếp của Đảng ủy, Ban Giám hiệu nhà trường và sự hỗ trợ của các đơn vị trong Trường Đại học Trà Vinh. Trung tâm cũng được sự hỗ trợ nhiệt tình của Bộ Chỉ huy Quân sự tỉnh Trà Vinh, Bộ Chỉ huy Bộ đội Biên phòng Trà Vinh, Công an tỉnh Trà Vinh và cơ quan ban ngành các cấp có liên quan.

- Đội ngũ lãnh cán bộ lãnh đạo và GV của Trung tâm Giáo dục quốc phòng và an ninh Đại học Trà Vinh có tư tưởng chính trị vững vàng, tuyệt đối trung thành với chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và các quan điểm đường lối mới của Đảng; kiên định mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội. Chấp hành đúng và bảo vệ đường lối, các quan điểm, chủ trương, Nghị quyết của Đảng, chính sách pháp luật của nhà nước; năng động, nhiệt tình và có cố gắng khắc phục khó khăn để hoàn thành nhiệm vụ được giao; có phối kết hợp với đồng chí, đồng nghiệp giúp đỡ lẫn nhau cùng hoàn thành nhiệm vụ và có tinh thần đoàn kết thống nhất trong đơn vị.

- Được sự quan tâm, tạo điều kiện, đầu tư các trang thiết bị, cơ sở vật chất phục vụ cho công tác giảng dạy và học tập môn học Giáo dục quốc phòng và an ninh...

*Khó khăn

- Chưa sắp xếp bộ máy tổ chức phù hợp với năng lực của từng cá nhân. Đội ngũ cán bộ, GV còn thiếu. Năng lực quản lý, chuyên môn công tác Giáo dục quốc phòng và an ninh còn gặp nhiều bất cập. Chưa có cán bộ chuyên trách làm công tác lãnh chỉ đạo về công tác chính trị của đơn vị.

- Cơ sở vật chất phục vụ công tác giảng dạy và học tập môn giáo dục quốc phòng và an ninh còn thiếu, chưa đáp ứng nhu cầu về mặt số lượng, đã dẫn đến khó khăn trong việc phân bổ trang thiết bị cho GV khi có nhiều lớp học diễn ra cùng một buổi học thực hành; thao trường phục vụ cho thực hành chưa ổn định hay bị động và phải di chuyển đến các địa điểm khác nhau theo tình hình thực tế...

2.2. Giải pháp nâng cao chất lượng hoạt động dạy học môn Giáo dục QP và AN cho HSSV

Nhằm khắc phục những thuận lợi, khó khăn và thách thức từ những nội dung mang tính cấp thiết nêu trên, chúng ta thấy cần phải tiếp tục tăng cường tuyên truyền và nâng cao chất lượng công tác giáo dục quốc phòng và an ninh cho HSSV là nhiệm vụ trọng tâm hàng đầu. Để thực hiện tốt nhiệm vụ đó, cần tập trung vào những nội dung trọng tâm như sau:

Một là, chủ động, tích cực tham mưu có hiệu quả sự quan tâm lãnh đạo của Bộ GD & ĐT, Vụ Giáo dục Quốc phòng; cơ quan ban ngành các cấp; đặc biệt là sự quan tâm lãnh chỉ đạo trực tiếp của Đảng ủy, Ban Giám hiệu trường và sự hỗ trợ cũng như sự ủng hộ của các đơn vị trong Trường Đại học Trà Vinh. Trước mắt là phát huy triệt để vai trò lãnh đạo của Đảng trong công tác giảng dạy môn học giáo dục quốc phòng và an ninh. Qua đó, phát hiện, bồi dưỡng và

đề nghị phát triển Đảng cho những quần chúng là cán bộ, GV gương mẫu. Góp phần thực hiện tốt nhiệm vụ chính trị của đơn vị.

Hai là, thường xuyên tiến hành giáo dục, nâng cao nhận thức, ý thức trách nhiệm về nhiệm vụ trong giảng dạy môn giáo dục quốc phòng, an ninh của từng cán bộ, giảng viên; nhất là các thế hệ HSSV để có nhận thức đúng đắn và đầy đủ về nhiệm vụ xây dựng, củng cố nền quốc phòng toàn dân gắn với an ninh nhân dân; thấy rõ trách nhiệm của mỗi người, mỗi tổ chức trong việc thực hiện nhiệm vụ quốc phòng, an ninh, kiên quyết đấu tranh làm thất bại chiến lược “diễn biến hòa bình”, bạo loạn lật đổ của các thế lực thù địch, không sa vào các tệ nạn xã hội và vi phạm pháp luật.

Ba là, người dạy giữ vai trò đặc biệt quan trọng cho nên cán bộ GV phải luôn luôn rèn luyện giữ gìn phẩm chất, uy tín, danh dự của nhà giáo; tôn trọng nhân cách, đối xử công bằng và bảo vệ các quyền lợi chính đáng của người học. Tích cực học tập rèn luyện về chuyên môn và nghiệp vụ sư phạm để nâng cao hiệu quả dạy học; rèn luyện, tu dưỡng phẩm chất đạo đức, nêu gương tốt cho HSSV. Trung tâm tiếp tục chủ động tham mưu lãnh đạo để đưa giảng viên đi đào tạo văn bằng 2 Đại học Giáo dục quốc phòng và an ninh đối với những GV chưa đủ chuẩn. Không ngừng hoàn thiện đội cán bộ GV về số lượng và chất lượng.

Theo đó, việc tổ chức giảng dạy môn học phải bảo đảm tính toàn diện, có trọng tâm, trọng điểm bằng các hình thức phù hợp; kết hợp giữa lý luận và thực tiễn, giữa lý thuyết và thực hành; phù hợp với quy định việc tổ chức thực hiện chương trình đào tạo trình độ trung cấp, trình độ cao đẳng; gắn liền với giáo dục ý thức tổ chức kỷ luật, tinh thần tập thể; gắn kết với giáo dục thực tế, kỹ năng thực hành và hoạt động ngoại khóa.

GV khi giảng dạy tại giảng đường hoặc trên thao trường phải mang mặc trang phục giáo dục quốc phòng và an ninh theo quy định; GV là sĩ quan quân đội, công an hoặc sĩ quan quân đội, công an biệt phái phải mang mặc theo điều lệnh quân đội, công an nhân dân.

Trong quá trình thực hiện môn học, GV, cán bộ quản lý, HSSV phải thực hiện đúng, đủ kế hoạch giảng dạy, học tập, nội quy, quy tắc về đảm bảo an toàn về người, vũ khí và trang thiết bị.

Bốn là, từng bước hoàn thiện về bộ máy tổ chức. Thường xuyên chủ động tích cực tham mưu các cấp lãnh đạo quyết định chức danh từ Tổ trưởng các bộ môn cho đến lãnh đạo các bộ phận còn khuyết. Trong

quá trình tham mưu đề bạt, cần chú trọng đến những người vừa hồng, vừa chuyên; dám nghĩ, dám làm và dám chịu trách nhiệm... nhằm đảm nhận hoàn thành nhiệm vụ được giao đối với nhiệm vụ giáo dục và đào tạo của môn học có tính đặc thù. Phát huy mạnh mẽ nội lực, tranh thủ sự hỗ trợ từ bên ngoài. Hoàn thiện bộ máy tổ chức sẽ góp phần quan trọng cho việc tổ chức thực hiện các nhiệm vụ của Trung tâm được thông suốt, nhịp nhàng, phát huy tính phối hợp hài hòa trong từng bộ phận... góp phần giúp việc cho Ban Giám đốc hoàn thành nhiệm vụ chung của Trung tâm.

Năm là, tiếp tục bổ sung đảm bảo yêu cầu cơ sở vật chất phục vụ cho công tác giảng dạy và học tập môn Giáo dục QPAN. Để công tác giáo dục quốc phòng và an ninh đạt kết quả tốt cần phải có cơ sở vật chất thiết yếu cho dạy lý thuyết và dạy thực hành. Trung tâm phải xây dựng và được duyệt “dự án đầu tư” để làm cơ sở cho kế hoạch đầu tư từng giai đoạn và hàng năm; bảo đảm cho xây dựng cơ bản, sửa chữa, mua sắm trang thiết bị phục vụ làm việc, dạy học, sinh hoạt của cán bộ, GV, nhân viên và SV.

3. Kết luận

Giáo dục quốc phòng và an ninh cho HSSV là một trong những nhiệm vụ quan trọng góp phần thực hiện mục tiêu giáo dục toàn diện. Giáo dục HSSV về kiến thức quốc phòng và an ninh để phát huy tinh thần yêu nước, truyền thống dựng nước và giữ nước, lòng tự hào, tự tôn dân tộc, nâng cao ý thức, trách nhiệm, tự giác thực hiện nhiệm vụ quốc phòng và an ninh, bảo vệ Tổ quốc Việt Nam XHCN. Tiếp tục tăng cường tuyên truyền và nâng cao chất lượng công tác giáo dục quốc phòng và an ninh cho HSSV là nhiệm vụ mang tính cấp thiết, cần được quan tâm là trọng tâm quan trọng hàng đầu của không chỉ tập thể Trung tâm Giáo dục QPAN Trường Đại học Trà Vinh mà là của cả toàn thể Đảng viên, cán bộ GV Trường Đại học Trà Vinh cùng tất cả HSSV đã, đang và sẽ học môn học giáo dục quốc phòng và an ninh.

Tài liệu tham khảo

1. Bộ Chính trị (2001); Chỉ thị số 62-CT/TW ngày 12/02/2001 của Bộ Chính trị về việc tăng cường công tác giáo dục quốc phòng toàn dân trước tình hình mới. Hà Nội
2. Bộ Chính trị (2007); Chỉ thị số 12-CT/TW ngày 03/5/2007 của Bộ Chính trị về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục quốc phòng và an ninh trong tình hình mới. Hà Nội
3. (Quốc hội); Luật giáo dục quốc phòng và an ninh số 30/2013/QH13 ngày 19/6/2013 của Quốc hội nước Cộng hòa xã hội Chủ nghĩa Việt Nam. Hà Nội